

INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA SPRÅKET

SSA111 Svenska som andraspråk, Grundkurs, 30 högskolepoäng

Swedish as a Second Language: Introductory Course, 30 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2006-11-20 och senast reviderad 2019-12-02 av Institutionen för svenska språket. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2021-01-18, vårterminen 2021.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för svenska språket

Inplacering

Kursen ges som fristående kurs. Kursen kan ingå i en filosofie kandidatexamen liksom i en lärarexamen.

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Fördjupning

G1N, Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet

Lärandemål

Efter genomförd kurs förväntas studenten kunna

1. Kunskap och förståelse

- visa grundläggande ämnesteoritisk kunskap i svenska som andraspråk
- redogöra för migrationsprocesser och grunddragen i svensk migrationspolitik

- visa grundläggande kunskap om svenska språkets uppbyggnad på olika språkliga nivåer
- visa grundläggande kunskap om sådana drag och företeelser i svenska språket som är typologiskt markerade
- översiktligt redogöra för vad som utmärker andraspråsutveckling i olika åldrar och under olika betingelser
- redogöra för de väsentliga huvuddragen i flerspråkig utveckling
- översiktligt beskriva läs- och skrivutveckling på första och andraspråket i olika åldrar.

II. Färdighet och förmåga

- redovisa några olika sätt att omsätta teoretiska kunskaper om flerspråkiga elevers muntliga och skriftliga språk- och kunskapsutveckling i konkret undervisning
- aktivt och självständigt delta i diskussioner och genomföra egna presentationer
- behandla avgränsade frågeställningar i kortare texter
- skriva korrekt och funktionell sakprosa anpassad till situation, typ av text och målgrupp

III. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera över och diskutera sambandet mellan språkutveckling och kunskapsutveckling
- förhålla sig kritisk till kurslitteratur, styrdokument och praktiker i anknytning till dessa

Mer specifika mål anges under respektive kursmoment:

Introduktion, 6 hp

Efter genomförd kurs ska studenten kunna

1. visa grundläggande kunskap om svenska som andraspråk i samhälle och i skola samt om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i undervisningen
2. visa kännedom om migrationsprocesser och svensk migrationspolitik ur ett samhälls- och individperspektiv
3. visa förtrogenhet med och förståelse för kulturbegreppet och för de processer som påverkar värderingar av och attityder till människor från andra delar av världen, speciellt i fråga om skolans förhållningssätt
4. reflektera över och diskutera attityder och förhållningssätt till minoriteter i det svenska majoritetssamhället

5. urskilja och resonera kring språkets roll som identitetsskapare i den kulturella processen på individ-, skol- och samhällsnivå.

Det svenska språksystemet i andraspråksperspektiv, 9 hp

Efter genomförd kurs ska studenten kunna

6. visa grundläggande kunskap om svenska språkets uppbyggnad på olika språkliga nivåer fonologi, morfologi, syntax och lexikon

7. redogöra för sådana drag och företeelser i svenska språket som för andraspråksinlärare ofta medför svårigheter vid inläringen

Flerspråkiga elevers andraspråksutveckling, 7,5 hp

Efter genomförd kurs ska studenten kunna

9. visa grundläggande kännedom om olika aspekter av flerspråkighet

10. visa kunskap om andraspråksutveckling i olika åldrar och under olika betingelser

11. beskriva modersmålets betydelse för andraspråksutvecklingen

12. visa kunskap om och förståelse för sambandet mellan språkutveckling och kunskapsutveckling

13. reflektera över språkets roll i undervisning och lärande

14. såväl muntligt som skriftligt redogöra för och diskutera avgränsade frågeställningar inom området

Läs- och skrivutveckling på ett andraspråk, 7,5 hp

Efter genomförd kurs ska studenten kunna

15. visa grundläggande kunskap om läs- och skrivutveckling på första- och andraspråket i olika åldrar

16. förstå och beskriva principer för olika skriftsystem liksom talspråkets och skriftspråkets olika funktioner

17. visa kännedom om skönlitteraturens roll i läs- och skrivutvecklingen samt om kulturens betydelse för bildtolkning och bokillustrationer

18. översiktligt beskriva skillnader i socialisationsmönster, kunskapssyn och skoltradition mellan olika kulturer och samhällen samt hur dessa påverkar skriftspråkstillägandet och undervisningens innehåll

19. redogöra för och konkretisera hur teoretisk kunskap om flerspråkiga elevers läs- och skrivinläring kan omsättas praktiskt i undervisningen

Grundläggande litteracitet för unga och vuxna andraspråksinlärare, grundkurs, 7,5 hp

Efter genomförd kurs ska studenten kunna

20. visa grundläggande kunskaper om olika teorier för litteracitetsutveckling på såväl modersmålet som andraspråket

21. förstå och beskriva principer för olika skriftsystem liksom talspråkets och skriftspråkets olika funktioner

22. självständigt omsätta kunskaper om läs- och skrivinläring didaktiskt och metodiskt i undervisning i grundläggande litteracitet för unga och vuxna andraspråksinlärare

23. analysera innehåll och språk i undervisningsmaterial i relation till elevgruppen.

24. visa medvetenhet om bildtolkning och reflektera över bilders funktion i undervisning i grundläggande litteracitet.

Innehåll

Kursen består av fyra delkurser. Som fjärde delkurs ges Läs-och skrivutveckling på ett andraspråk, 7.5 hp och/eller Grundläggande litteracitet för unga och vuxna andraspråksinlärare, grundkurs 7,5 hp. Vilka delkurser som ges varierar från termin till termin

Introduktion, 6 hp

(Introduction, 6 credits)

Delkursen syftar till att ge grundläggande kunskap om svenska som andraspråk i samhället och i skolan samt om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i

undervisningen. Migrationsprocesser och svensk migrationspolitik belyses ur ett samhälls- och individperspektiv. Delkursen skall ge insikt i och kunskap om kulturbegreppet samt om vilka processer som påverkar värderingar om och attityder till människor från andra delar av världen. Särskild vikt läggs här vid skolans förhållningssätt. I delkursen diskuteras även språkets roll som identitetsskapare i den kulturella processen på individ- och samhällsnivå.

Det svenska språkssystemet i andraspråksperspektiv, 9 hp

(The Swedish Language System from a Second Language Perspective, 9 credits)

Inom delkursen beskrivs det svenska språkets struktur med exempel från olika typer av text. Delkursen behandlar grundläggande begrepp inom svenskans struktur, stavning, ordförråd, ordböjning, ordbildning, betydelselära och satslära. Inom momentet fonetik och uttal ges en orientering om den artikulatoriska fonetiken, svenskans fonologi samt fonotax. Momentet grammatik behandlar såväl formlära som syntax och i momentet lexikal struktur belyses svensk ordbildning och ordsemantik. I samtliga moment fokuseras sådana drag, som erfarenhetsmässigt visat sig medföra svårigheter vid inläringen av svenska som andraspråk.

Flerspråkiga elevers andraspråksutveckling, 7,5 hp

(Language Development and Content Learning in Plurilingual Pupils, 7.5 credits)

Delkursen ger grundläggande kunskaper om olika aspekter av flerspråkighet. Särskilt fokus läggs på andraspråks-utveckling i olika åldrar, och på sambandet mellan språkutveckling och kunskaps-utveckling. Dessutom belyses olika arbetssätt som stärker språkutvecklingen i det flerspråkiga klassrummet.

Läs- och skrivutveckling på ett andraspråk, 7,5 hp

(Developing Literacy in a Second Language, 7.5 credits)

Delkursen ger grundläggande kunskap i läs- och skrivutveckling på första- och andraspråket i olika åldrar. Särskild vikt läggs vid hur kunskap om flerspråkiga elevers läs- och skrivinläring kan omsättas i undervisningen. Dessutom behandlas skillnader i socialisationsmönster, kunskapssyn och skoltradition mellan olika kulturer och samhällen. Hur dessa skillnader påverkar skriftspråkstillägandet och undervisningens innehåll belyses. Vidare behandlas principer för olika skriftsystem liksom tal- och skriftspråkets olika funktioner. Delkursen ger även en orientering om bildtolkning och bokillustrationer utifrån ett majoritetsperspektiv och om skönlitteraturens roll i läs- och skrivutvecklingen.

alternativt:

Grundläggande litteracitet för unga och vuxna andraspråksinlärare, grundkurs, 7,5 hp

(Basic Adolescent and Adult Literacy Development, 7.5 credits)

Delkursen ger kunskaper om unga och vuxna andraspråksinlärares sociala, kulturella och kognitiva förutsättningar och behov när det gäller utvecklandet av grundläggande litteracitet (skriftspråkighet). Principer för olika skriftsystem samt tal- och skriftspråkets olika funktioner diskuteras och problematiseras. I kursen presenteras och diskuteras också olika teorier om litteracitetsutveckling ur såväl första- som andraspråksperspektiv. Centralt i kursen är att klargöra hur teoretiska kunskaper ska kunna omsättas didaktiskt och metodiskt. Även undervisningsmaterial analyseras och problematiseras i relation till den aktuella elevgruppen.

Former för undervisning

Undervisningsspråk: svenska

Former för bedömning

I vilken grad studenten uppnått kursens mål prövas genom skriftliga och muntliga prov samt genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar. Olika examinationsformer tillämpas beroende på momentens innehåll och uppläggning.

Mål 1-5 examineras genom muntliga presentationer och skriftliga redovisningar

Mål 6-8 examineras genom salstentamen och/eller skriftliga inlämningsuppgifter

Mål 9-14 examineras genom löpande examinationsuppgifter, muntliga och/eller skriftliga, samt hemtentamen

Mål 15-19 examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter, muntliga redovisningar och individuell hemtentamen.

Mål 20-25 examineras genom skriftliga uppgifter som inlämnas löpande och/eller genom muntlig redovisning.

På moment som examineras löpande gäller obligatorisk närvaro. Obligatoriska kursmoment, examinationstillfällen och datum för större inlämningsuppgifter framgår av kursschema.

För student som underkänts i prov ges möjlighet till förnyat prov. Det totala antalet prov för viss kurs eller del av kurs är begränsat till fem.

För studerande som underkänts vid första ordinarie provtillfälle ges möjlighet till förnyat prov vid datum som tillkännages vid kursstart. Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, ska sådan begäran inlämnas skriftligt till kursansvarig institution och bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap § 22).

Komplettering av examinerad uppgift medges då studentens prestation ligger nära godkänt. Komplettering ska bygga på samma uppgift som den ursprungliga examinationen. Om studenten inte lämnar in kompletteringen inom utsatt tid underkänns examinationsuppgiften.

Den som godkänts i prov får ej undergå förnyat prov för högre betyg.

Ett år efter nedlagd kurs kommer inga ytterligare examinationstillfällen att ges.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U).

Betyget Väl godkänd ställer högre krav på analys, problematisering och syntes i förhållande till kursinnehållet samt på självständigt förhållningssätt och språklig förmåga. För betyget Väl godkänd på hela kursens krävs betyget Väl godkänd på minst 50% av kursens poängantal.

Kursvärdering

Undervisande lärare ansvarar för att studenternas synpunkter på kursen systematiskt och regelbundet inhämtas samt redovisas i en sammanställning. Denna sammanställning och genomförda eller planerade åtgärder med anledning av kursvärderingarnas resultat presenteras vid nästkommande kurstillfälle.

Övrigt

Kursen ersätter Svenska som andraspråk, grundkurs, SSA100 och Svenska som andraspråk för lärare i svenska, grundkurs, SSA113, och får ej ingå i examen tillsammans med dessa. Jämställdhets- och jämlikhetsaspekter ska beaktas i innehåll, litteratur, undervisning och utvärdering. Därutöver ska kursen, i mån det är relevant, medvetandegöra kring och problematisera ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling.